

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Гаврилець О. Б.

Україна. Львів.

Аспірант кафедри державного управління та місцевого самоврядування Львівського інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Аннотація.

Интеграция Украины в Европейский Союз это неотъемлемая часть задания формирования государственности и экономики, а для того что б этот процесс принес желаемый результат, необходимо осознать некоторые особенности интеграции Украины в ЕС. В статье изложено некоторые аспекты обеспечения экономической безопасности Украины в условиях интеграции в Европейский Союз.

Відомо, що структура державного управління України формувалася понад 70 років у так званому єдиному народногосподарському комплексі колишнього СРСР оптимізацію якої здійснювали виходячи із загальносоюзних інтересів та у відриві від міжнародного поділу праці. Після розпаду Радянського Союзу країни, які його утворювали почали самостійно вирішувати завдання по забезпеченню своєї економічної безпеки. Деякі з них вирішили "крокувати" до ЄС, інші намагалися "об'єднувати" сили з Російською Федерацією. Однак, досвід державно-економічної політики 90-х років дає всі підстави стверджувати, що успадковані від радянських часів диспропорції зумовили фактичну відсутність в Україні повноцінної ринкової економіки європейського типу. До цього додалося посилення напруги на фінансових та інших ринках і, як наслідок – до фінансової і валютної кризи, які є також проявами загальноекономічної трансформаційної кризи.

Минув період на який були розраховані "Основні засади і напрями становлення економіки України в кризовий період". На сьогоднішній день визначення "кризовий стан економіки" не знято з порядку денного. Як зазначають Малик Я.Й. та Чемерис А.О. "наша криза є кризою економічного падіння, вона пов'язана з вичерпанням ресурсів економічної стабілізації, яка не створила передумов для економічного зростання".

Ми зробили висновок, що в Україні першочерговим завданням є подолання кризи і головне, що воно потребує термінових дій вже сьогодні, бо якщо сьогодні, на хвилі

цієї кризи, ми не застосуємо таких дій, то в майбутньому ми будемо мати рецидив цієї кризи.

Глобалізаційні процеси, збільшення відкритості економіки обмежують дієвість держави, зменшуючи набір ефективних важелів економічної політики, створюючи нові загрози економічній безпеці. Разом з цим процеси глобалізації та інтеграції можуть сприяти підвищенню віднові дієвості щодо реалізації порівняльних конкурентних переваг, притаманних національній економіці. Отже, мова йде про розробку політики, яка б забезпечувала найкраще поєднання національних інтересів країни з вимогами та обмеженнями, які накладає процес глобалізації.

Важливу роль у протидії загрозам економіці країни та її ринку відіграє регулятивна інфраструктура системи економічної безпеки. Її головним призначенням, функцією є забезпечення такого стану функціонування економіки, який повинен характеризуватися збалансованістю, стійкістю до загроз, здатністю забезпечувати ефективне функціонування національної економіки та її динамічне зростання. Отже функція безпеки виступає однією з часткових функцій регулювання економіки.

Як свідчить практика, ринок має суттєві вади. Вади ринку виникають внаслідок низки таких причин, як обмежена конкуренція, зовнішні ефекти, неповнота інформації, нездатність протистояти без втручання держави економічним циклам, необхідність соціального захисту незабезпечених верств населення, криміналізація економічних відносин тощо. Без допомоги держави ринок тут обійтися не може. Власне це пояснює необхідність державного втручання в економіку.

Державне регулювання – це адміністративно-правова регламентація економічних процесів. На думку С.Булатова державне регулювання економіки в умовах ринку – це система типових заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, здійснюваних державними органами та громадськими організаціями з метою стабілізації та пристосування існуючої соціально-економічної системи до змінних умов. [23,с.468]

До функцій суб'єкту управління, як відомо з менеджменту, відносяться: планування, координація, стимулювання, регулювання, контроль, безпека.

Метою регулювання економіки є забезпечення її стійкості, збалансованості і ліквідності та ефективності і результативності.

Процеси, які відбуваються у світі, характеризуються високим динамізмом та досить широким арсеналом методів і засобів, які держави застосовують для захисту і просування своїх національних інтересів. Наявні тенденції світового суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку генерують виникнення значного

обсягу суперечностей як всередині деяких держав, так і між ними, що суттєво ускладнює вирішення проблеми забезпечення економічної безпеки молодих країн. Крім того, не варто забувати, що на арені міжнародного ринку постійно точиться гостра конкурентна боротьба прояви якої знаходять свій вияв не лише в бізнесі, але і в державній політиці, яка крім суто політичних чи економічних інтересів країн, опікується також внутрішніми підприємцями на ринках іноземних держав.

Такий стан речей змусив Україну до пошуку нових шляхів економічної інтеграції за умови якого зберігалась би політична незалежність. Засади, на яких мали базуватися інтеграційні процеси, були кардинально відмінними в країнах Європи від тих, що пропонувала Росія. Для України, яка прагнула і прагне розвиватися незалежно і на засадах партнерства та співробітництва, найбільш прийнятнішим є європейський тип інтеграції, оскільки в основі європейської інтеграції повна політична незалежність країн та їхніх національних економік[1].

На законодавчому рівні закріплення проголошеного Україною курсу євроінтеграції знайшло своє відображення в статті 8 Закону України "Про основи національної безпеки України", а саме: основними напрямками державної політики з питань національної безпеки України є проведення активної міжнародної політики України з метою: створення сприятливих зовнішньополітичних умов для прогресивного економічного і соціального розвитку України; забезпечення повноправної участі України в загальноєвропейській та регіональних системах колективної безпеки, набуття членства у Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору при збереженні добросусідських відносин і стратегічного партнерства з Російською Федерацією, іншими країнами Співдружності Незалежних Держав, а також з іншими державами світу [2].

Інтеграція України до Євросоюзу є нагальним завданням розбудови державності та економіки, але для того, щоб цей процес дійсно приніс очікувані результати, необхідно усвідомити деякі особливості інтеграції України. Одними з таких особливостей є відсутність політико-правових регуляторів та інструментів; занепад та низька конкурентоздатність народногосподарського комплексу держави через що ускладнився вихід з кризи та суттєво погіршився економічний стан країни; відсутність державних інституцій здатних забезпечити процеси захисту економічних інтересів нації.

Виходячи з таких реалій, слід констатувати, що Україні для інтеграції в ЄС потрібно значно зміцнити в економічному плані, досягти вищого рівня

конкурентоспроможності вітчизняних виробників, тобто, вдаючись до тієї ж метафори, наростити потужність та набратись досвіду.

Тому, входження України до Європейського співтовариства потребує докорінного реформування народногосподарського комплексу – надання йому економічних рис, характерних для інтегрованих у світову систему національних економік. Постійні декларації про європейський вибір України мають наповнитися конкретною роботою органів державної влади у сфері гармонізації стандартів, чинного законодавства, адміністративних процедур, увійти у свідомість українського суспільства. Слід зауважити, що в процесі формуванні стратегічних орієнтирів зовнішньоекономічної політики доцільним буде врахувати тактичні програми регіональної співпраці з нашими найближчими сусідами як у Східній Європі, так і на Півночі та Сході.

Особливу увагу слід звернути на те, що необхідною умовою функціонування економіки будь-якої країни, а тим більше в Європейському співтоваристві є наявність ефективного механізму управління економічною безпекою, який би функціонував в межах національної економіки й одночасно міг бути складовою єдиного механізму забезпечення економічної Євросоюзу. При цьому, ефективність та дієвість цього механізму повинна мати прояви у здатності національної економіки до розширеного самовідтворення з метою задоволення на визначеному рівні потреб населення та держави з одного боку, а з іншого, - як здатність протистояти дестабілізуючим чинникам, що створюють загрозу розвитку держави. Тобто, принциповими моментами механізму забезпечення економічної безпеки повинні бути здатність «безперебійного функціонування» у руслі об'єктивних процесів з врахуванням впливу значної кількості взаємопов'язаних і суперечливих факторів, вирізнятися жорстким прагматизмом і точним розрахунком.

Список використаних джерел:

- 1. Заблоцький Б.Ф. «Перехідна економіка», посібник, видавничий центр «Академія», Київ, 2004 р. с.483-484*
- 2. Закон України “Про основи національної безпеки” від 19.06.2003 року № 964 – IV із змінами і доповненнями – Відомості Верховної Ради, 2003, № 39, стор. 351.*